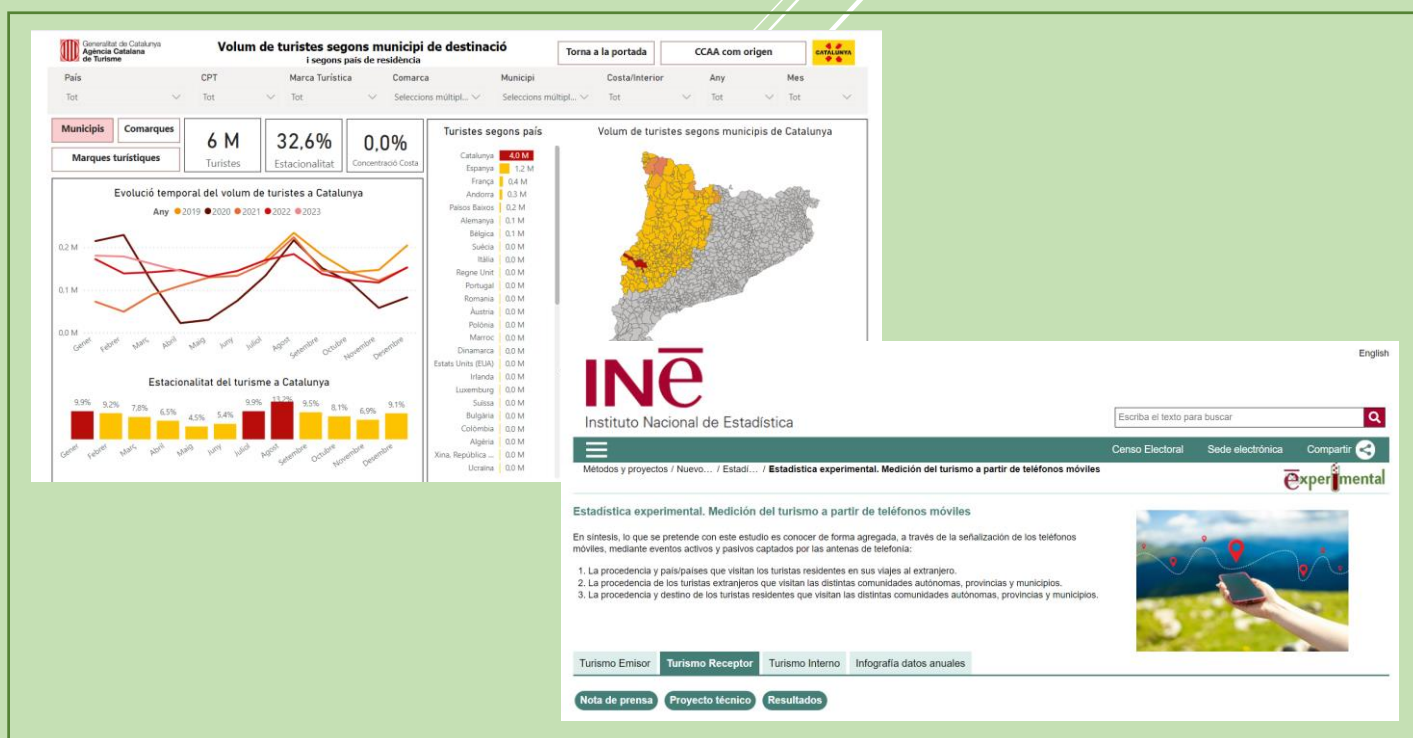

Mobilitat turística i volum de turistes a partir de les dades de telefonia mòbil 2019 - 2023

Mobilitat turística i volum de turistes a partir de les dades de telefonia mòbil

-

Anàlisi de la mobilitat turística i el volum de turistes a la demarcació de Lleida a partir de les dades de telefonia mòbil, 2019 - 2023

Desembre 2023

Direcció i autoria de la publicació: **Jaume Macià Amorós**

Publicat per la **Càtedra de Turisme d'Interior i de Muntanya de la Universitat de Lleida i la Diputació de Lleida.**

Direcció de la Càtedra: **Eduard Cristóbal Fransi** / Sotsdirecció: **Daniel Paül Agustí**

Treball cartogràfic: **Jaume Macià Amorós**

Gràfics, taules i mapes: **Elaboració pròpia a partir de les dades extretes de l'estudi *experimental de volum de turistes a partir de les dades de posicions dels telèfons mòbils de l'INE.***

Imatge de portada: Power BI del ***Volum de turistes a partir de les dades de telefonia mòbil (2019-2023)*** de l'Agència Catalana de Turisme de la Generalitat de Catalunya i pàgina web de l'estudi ***Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles*** de l'INE.

Amb la col·laboració de:

Universitat de Lleida
Càtedra de Turisme
d'Interior i de Muntanya

Diputació de Lleida
Patronat de Turisme

ÍNDIX

Apartat	Pàgina
1- Introducció	3
2- Objectius	4
3- Metodologia i àrea d'estudi	5
4- Anàlisi del volum de turistes	7
4.1 - Anàlisi i evolució del nombre de turistes 2019 - 2023	7
4.2 - El Pirineu de Lleida i l'Aran, el destí més demandat	11
5- L'origen dels turistes	16
5.1 – El turisme nacional	16
5.2 – El turisme provinent de Catalunya	17
5.3 – El turisme provinent de la resta de l'estat	19
5.4 – El turisme estranger	21
6- Síntesi i conclusions	23
Bibliografia	25

1. INTRODUCCIÓ

L'Institut Nacional d'Estadística (INE) ha implementat una estadística experimental que revela els fluxos turístics interprovincials generats per residents a Espanya i els turistes estrangers que arriben al país segons el país de residència utilitzant la posició dels telèfons mòbils com a font d'informació. Aquest enfocament nou es fonamenta en dades agregades proporcionades pels tres principals operadors de telefonia mòbil al país. A partir d'aquesta estadística experimental la demarcació de Lleida ha estat objecte d'una anàlisi innovadora en l'àmbit del turisme receptor.

És important tenir en compte les particularitats d'aquesta metodologia. La identificació d'un viatger no resident es fa mitjançant la posició d'un dispositiu mòbil vinculat a un operador estranger que es connecta a la xarxa d'un operador espanyol. Tot i els avenços que aquesta tècnica aporta en termes de detall de la informació, s'enfronta a desafiaments inherents a la possible duplicitat de comptatge, especialment quan una persona viatja amb múltiples terminals o manté el dispositiu desconnectat durant tot el viatge, eludint així, la detecció per part de l'operadora.

Aquest estudi experimental destaca la importància de comprendre les limitacions del mesurament de turistes mitjançant la posició dels telèfons mòbils, alhora que ofereix una valuosa panoràmica sobre els fluxos turístics, en aquest cas, de la demarcació de Lleida. La informació detallada a nivell de comunitat autònoma, província i municipi proporciona una visió precisa de les destinacions i els orígens dels turistes, sempre que els resultats siguin estadísticament significatius.

En el context del mesurament del turisme receptor a la demarcació de Lleida, és essencial subratllar que aquest estudi no només s'ha centrat en la quantitat total de visitants, sinó que s'ha aprofundit en la caracterització detallada dels turistes. La investigació ha abordat exhaustivament el volum de turistes nacionals que han explorat els encants de Lleida, desglossant la informació segons la comunitat autònoma d'origen, la província de procedència i el municipi de residència dels visitants.

Aquest enfocament pioner ofereix l'oportunitat de comprendre no només la magnitud del flux turístic, sinó també la diversitat geogràfica dels visitants nacionals que trien la demarcació de Lleida com a destinació. És rellevant destacar que la disponibilitat d'informació tan detallada permet traçar un perfil precís de la procedència d'aquests turistes, enriquint així el coneixement sobre els patrons i preferències de viatge.

L'estudi no ha passat per alt la dimensió internacional dels fluxos turístics a Lleida, fent un meticolós mesurament del volum de turistes estrangers i desglossant aquesta informació segons el país d'origen. Aquest enfocament proporciona una visió clara de la diversitat cultural que aporten els visitants internacionals a la província, permetent apreciar la riquesa de la interacció turística en un context global.

En aquest estudi sobre els fluxos turístics a la demarcació de Lleida, ens centrarem en els detalls d'aquestes dades, destacant tant les singularitats regionals com l'amplitud de l'atracció que exerceix Lleida en visitants nacionals i estrangers.

En el marc d'aquest estudi, es durà a terme una anàlisi exhaustiva dels fluxos turístics receptors a la província de Lleida, abastant un període que compren des de juliol de 2019 (data d'inici de la posada en marxa d'aquesta estadística experimental per part de l'INE) fins a desembre de 2023 . Aquest extens rang temporal permetrà no només capturar les dinàmiques estacionals del turisme, sinó també avaluar possibles canvis o tendències durant aquests anys.

Adicionalment, es farà una comparativa detallada de les dades recopilades en diferents moments d'aquest període, amb l'objectiu d'identificar possibles fluctuacions, patrons emergents i factors que puguin influir a l'afluència turística a la província. La realització d'aquesta comparativa temporal enriquirà l'anàlisi, proporcionant una perspectiva evolutiva que contribuirà a una comprensió més completa de la dinàmica turística a Lleida.

Així mateix, s'exploraran possibles correlacions entre esdeveniments externs, condicions econòmiques i factors estacionals que puguin incidir en l'afluència de turistes, brindant així un panorama més integral i contextualitzat dels fluxos turístics a la província de Lleida durant el període considerat. Aquest enfocament temporal i la comparativa de dades al llarg de diversos anys s'erigeixen com a pilars fonamentals per a la identificació de tendències i la formulació de conclusions en relació amb la dinàmica turística a la regió.

2. OBJECTIUS

Els objectius d'aquest estudi sobre els fluxos turístics receptors a la província de Lleida són els següents:

- **Caracteritzar el turisme nacional:** Analitzar i descriure detalladament el volum de turistes nacionals que han visitat la província de Lleida, desglossant la informació segons la Comunitat Autònoma d'origen i la província de procedència dels visitants.
 - **Examinar patrons geogràfics:** Avaluar i estudiar els patrons geogràfics dels turistes nacionals, amb l'objectiu de comprendre la diversitat i els factors que influeixen a l'elecció de la província de Lleida com a destinació turística.
 - **Mesurar la contribució del turisme internacional:** Realitzar un mesurament detallat del volum de turistes estrangers que han visitat la província de Lleida, desglossant aquesta informació segons el país d'origen. Això permetrà identificar les principals nacionalitats contribuents al turisme a la regió.
 - **Explorar preferències i comportaments turístics:** Investigar les preferències i comportaments turístics tant dels visitants nacionals com internacionals a la província de Lleida. S'hi analitzaran aspectes com la durada de l'estada, els llocs d'interès més visitats i les activitats turístiques predominants.

- Avaluar la fiabilitat de la metodologia de mesurament: Valorar la fiabilitat i limitacions de la metodologia de mesura basada en la posició dels telèfons mòbils, identificant possibles biaixos i desafiaments inherents a aquesta tècnica.
- Oferir recomanacions per a la gestió turística: Proporcionar recomanacions concretes basades en les troballes obtingudes, destinades a millorar la gestió turística a la província de Lleida. Aquestes recomanacions s'orientaran a potenciar fortaleses, abordar debilitats i fomentar un desenvolupament sostenible i equitatiu del turisme a la regió.
- Comparar i analitzar tendències temporals: Realitzar una comparativa detallada de les dades recopilades al llarg del període d'estudi (juliol de 2019 a desembre de 2023), identificant possibles tendències temporals, fluctuacions estacionals i factors que puguin influir a l'afluència turística al llarg del temps.

En perseguir aquests objectius, es busca proporcionar una visió integral dels fluxos turístics a la província de Lleida, permetent la presa de decisions informada i contribuint al desenvolupament sostenible i efectiu de la indústria turística a la regió.

3. METODOLOGIA I ÀREA D'ESTUDI

El mètode utilitat per a la realització de l'estudi és la investigació quantitativa primària. S'han analitzat, mitjançant el programa Excel, les dades extretes d'Intel·litur (la plataforma de dades i indicadors turístics de l'Agència Catalana de Turisme) i *l'estudi experimental de volum de turistes a partir de les dades de posicions dels telèfons mòbils de l'INE*.

- Volum de turistes segons país de residència: Es mostra el volum agregat de turistes estrangers, domèstics i catalans a Catalunya calculat a partir de la senyalització dels telèfons mòbils de les principals operadores del país.

- Volum de turistes segons CCAA de residència: Es mostra el volum agregat de turistes a Catalunya segons la seva CCAA de residència calculat a partir de la senyalització dels telèfons mòbils de les principals operadores del país.

Dates de les dades

S'han treballat les dades que van des de juliol de l'any 2019 (data d'inici de la posada en marxa d'aquesta estadística experimental per part de l'INE) fins a desembre (inclòs) de 2023. Per tant, s'haurà de tenir en compte que totes les dades de l'estudi que fan referència a l'any 2019 són dades del període de juliol a desembre.

Limitacions i incidència en les dades

Cal indicar que les dades que ofereix l'INE presenten una sèrie de limitacions a tenir en compte. Aquestes limitacions tenen incidència en les dades obtingudes i treballades.

El mesurament de turistes en aquesta estadística està subjecte a limitacions operatives. Així, cal tenir en compte que l'estadística identifica un viatger no resident a través de la posició d'un dispositiu mòbil contractat amb un operador estranger que es connecta a una xarxa d'un operador espanyol. Es podria donar el cas que una mateixa persona viatgi amb dos o més terminals i seria comptat dues o més vegades, respectivament, o que viatgi sense cap terminal mòbil o el mantingui desconnectat a una xarxa d'un operador nacional; en aquest cas, no seria detectat i, per tant, no seria comptabilitzat en aquesta estadística.

S'ha de tenir en compte també que un turista (el dispositiu mòbil) és comptabilitzat el mes en què abandona Espanya encara que la seva entrada s'hagi produït en algun mes anterior.

També és important tenir en compte que la limitació de dades per al 2019. Com s'ha indicat anteriorment, per a l'any 2019 tant sols es disposa de dades a partir del mes de juliol. Aquest fet influeix en la comparació, ja que només es consideren els 6 últims mesos de l'any.

Àrea d'estudi

Per realitzar l'anàlisi espacial s'ha elaborat cartografia temàtica que ens ha permès observar la distribució territorial de l'oferta de turisme rural i alhora ens mostra el pes d'aquesta tipologia d'establiment a nivell municipal, comarcal i per marca turística.

A nivell municipal s'han tingut en compte els 231 municipis de la demarcació; a nivell comarcal les 13 comarques de la demarcació més el Berguedà, en el cas d'aquesta última sols s'han comptabilitzat les dades corresponents al municipi de Gósol; i a nivell de marca turística les 3 marques que corresponen a la demarcació: Terres de Lleida, Pirineu de Lleida i Aran. Les marques turístiques son una agrupació de comarques catalanes que, segons la Generalitat de Catalunya, tenen una identitat turística (en termes de productes turístiques) definida.

La distribució de marques la defineix l'administració catalana, i des de començaments de la dècada del 2000, ha sofert diversos canvis.

En tot cas, en els límits de la demarcació de Lleida corresponen tres marques: les Terres de Lleida (la meitat sud de la demarcació, amb les comarques de la Segarra, el Segrià, la Noguera, les Garrigues, l'Urgell i el Pla d'Urgell); el Pirineu de Lleida (la meitat nord de la demarcació, amb les comarques del Solsonès, el Pallars Jussà, l'Alt Urgell, l'Alta Ribagorça, el Pallars Sobirà, i la part lleidatana de la Cerdanya); i, finalment, s'ha delimitat l'Aran com una marca diferenciada de la resta del Pirineu.

4. ANÀLISI DEL VOLUM DE TURISTES

4.1 - Anàlisi i evolució del nombre de turistes 2019 - 2023

En els últims 5 anys, en primer lloc, s'observa una tendència general a l'augment del nombre total de turistes a la demarcació de Lleida. Això indica un creixement en l'activitat turística durant aquest període, la qual cosa pot ser indicatiu d'un interès més gran tant a nivell nacional com internacional de la demarcació de Lleida com a destinació turística.

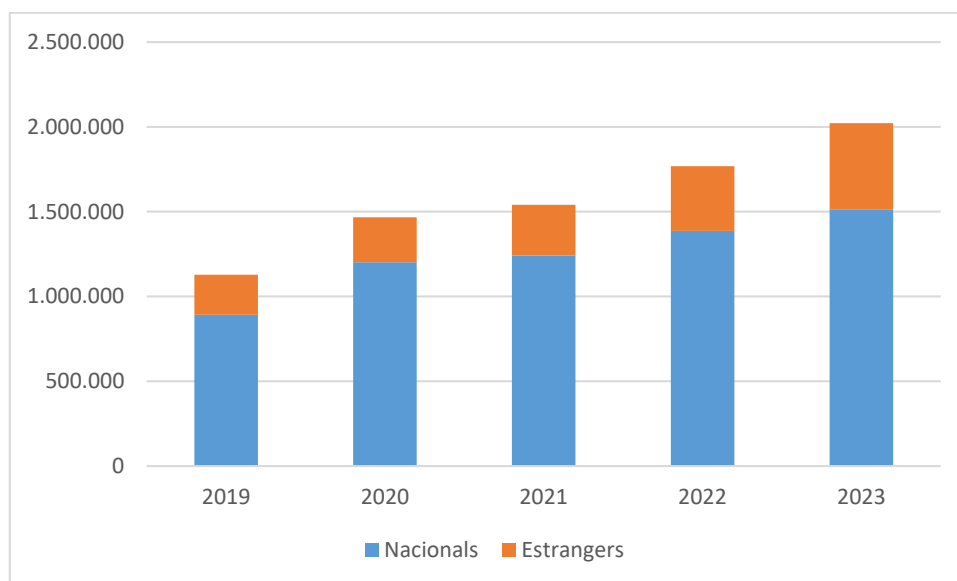
Tot i així, és interessant destacar l'evolució en la composició dels turistes. Mentre que el nombre de turistes nacionals ha experimentat un creixement gradual en termes absoluts, la seva proporció respecte al total ha disminuït progressivament, passant de representar el 79,1% el 2019 al 74,9% el 2023. D'altra banda, els turistes estrangers han experimentat un augment tant en termes absoluts com en la seva participació relativa, passant del 20,9% el 2019 al 25,1% el 2023. Tot i això els turistes d'origen nacional continuen representant majoria clara enfront dels turistes estrangers que es decideixen a visitar la demarcació.

Aquest canvi en la composició dels turistes suggereix una internacionalització creixent del turisme a la demarcació de Lleida durant el període estudiat. És possible que factors com la promoció turística a l'estranger, millores en la infraestructura turística, o canvis en les preferències dels viatgers hagin contribuït a aquest augment en l'arribada de turistes estrangers.

És important tenir en compte que, si bé el nombre total de turistes ha augmentat, la taxa de creixement dels turistes nacionals ha estat menor que la dels turistes estrangers. Això pot tenir implicacions significatives per a la indústria turística local, ja que la diversificació dels mercats turístics pot ajudar a mitigar riscos associats a la dependència d'un sol mercat.

Les dades mostren un panorama encoratjador per al turisme a la demarcació, amb un augment general del nombre de turistes. Tot i així, és important continuar monitoritzant l'evolució d'aquests fluxos turístics i adaptar les estratègies de promoció i gestió turística per aprofitar al màxim el potencial de creixement, tant a nivell nacional com internacional.

Figura 1. Evolució del nombre de turistes, nacionals i estrangers, a la demarcació de Lleida, 2019-2023.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

Taula 1. Nombre de turistes, nacionals i estrangers, a la demarcació de Lleida, 2019-2023.

	Nacionals	%	Estrangers	%	TOTAL
2019	892.264	79,1	235.908	20,9	1.128.172
2020	1.201.954	81,9	265.218	18,1	1.467.172
2021	1.241.344	80,6	298.711	19,4	1.540.055
2022	1.386.799	78,4	381.545	21,6	1.768.344
2023	1.513.717	74,9	508.142	25,1	2.021.859
TOTAL	6.236.078	78,7	1.472.950	18,6	7.925.602

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

Durant l'any 2023, la demarcació de Lleida va experimentar força diversitat en la distribució de turistes per comarca, tant en termes de quantitat total com en la proporció entre turistes nacionals i estrangers.

A Alt Urgell, un total de 246.483 turistes van visitar la comarca, amb una notable equitat entre turistes nacionals (51.8%) i estrangers (48.2%). Aquesta tendència cap a una proporció gairebé equitativa entre turistes dels dos grups pot indicar una àmplia diversitat d'atraccions que atrauen tant visitants locals com internacionals. El fet de fer frontera amb Andorra i trobar-se a poca distància de França segurament influeix en el volum de turistes estrangers.

D'altra banda, a comarques com Alta Ribagorça, Cerdanya i Pallars Sobirà, els turistes nacionals han representat una majoria aclaparadora, amb percentatges que han superat el 87%. Això suggereix una forta preferència per part dels visitants locals cap a aquestes comarques, possiblement a causa de la proximitat geogràfica o de l'oferta turística orientada cap a interessos culturals o de naturalesa específics.

En contrast, la Val d'Aran va destacar pel seu atractiu internacional (de la mateixa forma que l'Alt Urgell, el fet de fer frontera amb França marca l'arribada de visitants estrangers) i va atraure una proporció significativament alta de turistes estrangers (40,2%). Aquest fenomen, a banda del fet fronterer, pot ser degut a la reputació internacional de Val d'Aran com a destinació turística única, amb una combinació de bellesa natural, cultura i activitats a l'aire lliure que atrauen visitants d'arreu.

És important destacar que algunes comarques van registrar una presència exclusiva de turistes nacionals, cosa que podria reflectir una menor visibilitat internacional d'aquestes àrees o una oferta turística menys diversificada.

Pel que fa la nombre total de turistes, la comarca del Segrià registra el major nombre total de turistes, amb un total de 455.474 visitants, cosa que representa aproximadament el 22,5% del total de turistes a la demarcació durant aquest últim any. Aquesta xifra està influenciada per la presència de la ciutat de Lleida, que probablement actua com a important centre d'atracció turística. Amb xifres similars trobem l'Aran, amb també més de 400.000 visitants que suposen el 20% del conjunt; i és que com hem mencionat anteriorment, la Val d'Aran destaca com a pol d'atracció turística a la demarcació, gracies a les seves pistes d'esquí, la seva àmplia oferta d'oci relacionada amb el turisme actiu, la gastronomia i una àmplia oferta hotelera. En tercer lloc trobem la comarca de l'Alt Urgell, amb més de 240.000 turistes l'any. De la resta de comarques, apuntar que les formen part de la marca Pirineu de Lleida tenen un pes destacat de forma conjunta, i consoliden el territori de muntanya de la demarcació com la principal destinació turística. Les comarques de la plana de Lleida, a excepció del ja citat Segrià, no representen de moment una importància notable en el nombre de turistes a la demarcació, tot i que cada vegada tenen un pes més rellevant en el conjunt; això es degut a la promoció i creació de noves atraccions turístiques, noves infraestructures d'allotjament i la posada en valor d'un ric patrimoni cultural i natural que fins fa pocs anys era desconegut per a la majoria de visitants.

L'anàlisi de la distribució de turistes per comarca a la província de Lleida al 2023 revela una varietat de patrons i preferències turístiques que poden ser útils per orientar estratègies de promoció i desenvolupament turístic adaptades a les característiques específiques de cada àrea.

Taula 2. Nombre de turistes, nacionals i estrangers, per comarca a l'any 2023.

Comarca	Nacionals	%	Estrangers	%	Total	Pes de cada comarca
Alt Urgell	118.652		127.831		246.483	12,2
Alta Ribagorça	65.710		9.654		75.364	3,7
Gósol (Berguedà)	4.290		0		4.290	0,2
Cerdanya	139.315		11.521		150.836	7,5
Garrigues	47.806		3.316		51.122	2,5
Noguera	91.081		20.181		111.262	5,5
Pallars Jussà	69.220		16.378		85.598	4,2
Pallars Sobirà	114.266		15.984		130.250	6,4
Pla d'Urgell	30.823		5.254		36.077	1,8
Segarra	56.574		12.037		68.611	3,4
Segrià	353.591		101.883		455.474	22,5
Solsonès	118.059		6.709		124.768	6,2
Urgell	60.322		13.281		73.603	3,6
Val d'Aran	244.008		164.113		408.121	20,2
Pirineu de Lleida i Aran	873.520		352.190		1.225.710	60,6
Terres de Lleida	640.197		155.952		796.149	39,4
Total	1.513.717		508.142		2.021.859	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

Taula 3. Variació del nombre de turistes, per comarca i marca, de l'any 2023 respecte l'any 2020.

Comarca	Variació 2023-2020					
	Nacionals	%	Estrangers	%	Total turistes	%
Alt Urgell	+32.178	+37,2	+44.799	+54,0	+76.977	+45,4
Alta Ribagorça	+14.385	+28,0	+4.731	+96,1	+19.116	+34
Berguedà (Gósol)	+532	+14,2	0	s.d.	+532	+14,2
Cerdanya	+12.468	+9,8	+7.623	+195,6	+20.091	+15,4
Garrigues	+12.873	+36,9	+2.149	+184,1	+15.022	+41,6
Noguera	+32.756	+56,2	+14.911	+282,9	+47.667	+75
Pallars Jussà	+11.794	+20,5	+10.925	+200,3	+22.719	+36,1
Pallars Sobirà	+25.407	+28,6	+8.615	+116,9	+34.022	+35,4
Pla d'Urgell	+12.561	+68,8	-27	-0,5	+12.534	+53,2
Segarra	+7.444	+15,2	+6.638	+122,9	+14.082	+25,8
Segrià	+50.066	+16,5	+29.869	+41,5	+79.935	+21,3
Solsonès	+15.273	+14,9	+3.807	+131,2	+19.080	+18,1
Urgell	+19.989	+49,6	+4.174	+45,8	+24.163	+48,9

Val d'Aran	+64.037	+35,6	+104.710	+176,3	+168.747	+70,5
Pirineu de Lleida i Aran	+176.074	+25,2	+18.5210	+110,9	+361.284	+41,8
Terres de Lleida	+135.689	+26,9	+57.714	+58,7	+193.403	+32,1
Total	+311.763	+25,9	+24.0904	+90,1	+552.667	+37,6

Si comparem el nombre de turistes de l'any 2023 amb els de l'any 2020 (no es realitza la comparativa amb el 2019 ja que d'aquest any tant sols es disposa de dades a partir del mes de juliol, tal i com s'indica a l'apartat de la metodologia), durant aquest període la demarcació ha experimentat un augment significatiu en el nombre total de turistes, amb un increment absolut de 552.667 turistes, cosa que representa un augment percentual del 37,6%. Aquest creixement reflecteix una tendència molt positiva pel que fa a la indústria turística de la demarcació.

En observar les variacions a nivell comarcal, destaquen alguns patrons interessants. Per exemple, comarques com l'Alt Urgell i la Noguera han experimentat increments considerables en el nombre total de turistes, amb augments absoluts de 76.977 i 47.667 respectivament. Aquests increments representen augments percentuals del 45,4% i 75% respectivament, cosa que indica un creixement significatiu en l'afluència turística en aquestes àrees.

D'altra banda, algunes comarques com a Pla d'Urgell han mostrat un augment més moderat en el nombre total de turistes, amb un increment absolut de 12.534 turistes, però amb un notable augment percentual del 53,2%. Aquest augment podria atribuir-se a estratègies de promoció turística efectives i al desenvolupament de noves atraccions a la zona.

En aquests últims 4 anys, l'Aran es on més ha crescut el nombre de turistes. Quasi 170.000 turistes més que signifiquen considerable augment de més del 70%. Part de la "culpa" d'aquest creixement ve donat per l'arribada de turistes estrangers, més 104.000 nous turistes respecte l'any 2020.

Globalment, la província de Lleida ha experimentar un creixement notable en l'arribada de turistes durant aquest període, amb augments significatius en el nombre total de turistes a la majoria de les comarques. Aquest anàlisi demostra, la consolidació i el bon moment turístic que viu la demarcació, consolidant-se com una regió turística de referència.

3.2 - El Pirineu de Lleida i l'Aran, el destí més demandat

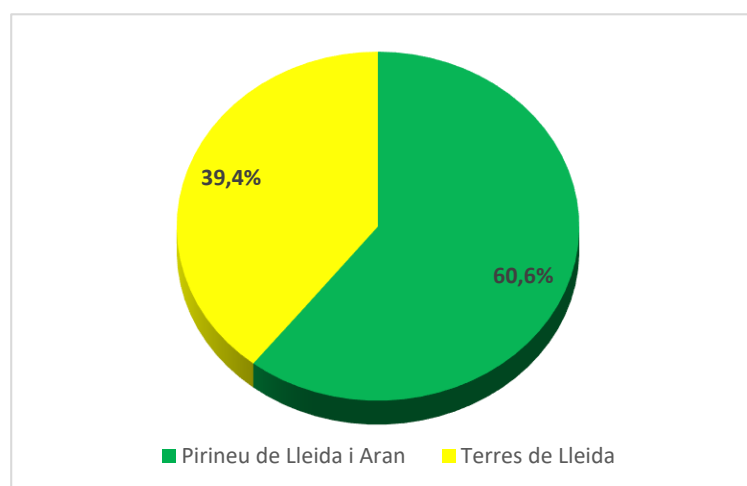
En relació a la distribució territorial dels turistes que visiten la demarcació de Lleida, tal i com ja hem apuntat anteriorment i com es pot observar en les taules precedents, es manifesta una diferència important entre les comarques de muntanya del Pirineu, l'Aran i Prepirineu, on es concentren més del 60% del volum de turistes, i les comarques de la plana sota la marca Terres de Lleida, on en el nombre total de turistes suposen el 39% del conjunt. Segons les dades de l'estudi experimental de l'INE, la diferència entre les

comarques de la plana i del Pirineu s'ha incrementat un 5% en favor del Pirineu en els últims 5 anys, passant del 55%-45% el 2019 al 60%-40% aquest 2023.

Les comarques que tenen menys turistes de tota la demarcació són el Pla d'Urgell, les Garrigues i la Segarra, tres comarques de la marca Terres de Lleida que confirmen aquest desequilibri entre el Pirineu i la Plana; i fins i tot es presenta una asimetria dins de la mateixa marca Terres de Lleida, on el nombre de turistes que visiten el Segrià supera l'oferta d'aquestes de la resta de comarques de les Terres de Lleida.

Si analitzem la distribució dels turistes que visiten la demarcació segons el seu origen veiem que la diferència entre plana i muntanya encara es fa més acusada en el cas dels turistes estrangers; el 70% dels turistes de fora del país escullen les comarques del Pirineu i l'Aran alhora de viatjar a la demarcació de Lleida. Pel que fa als turistes nacionals, els trobem més repartits pel territori i menys concentrats espacialment; un 58% dels turistes del país visita el Pirineu i l'Aran i el 42% restant les comarques de les Terres de Lleida.

Figura 2. Distribució del nombre de turistes per àmbits geogràfics (2023)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

Figura 3. Distribució del nombre de turistes espanyols per àmbits geogràfics (2023)

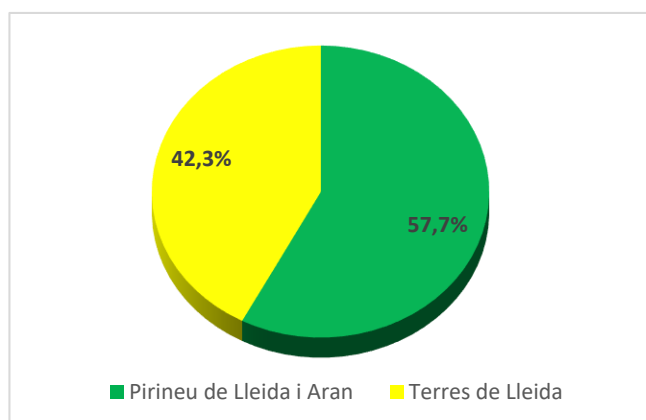
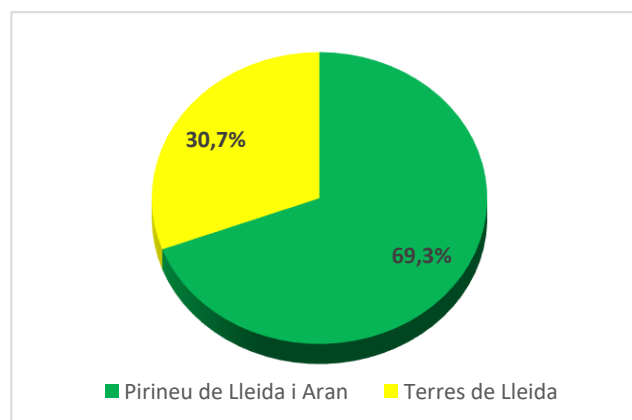
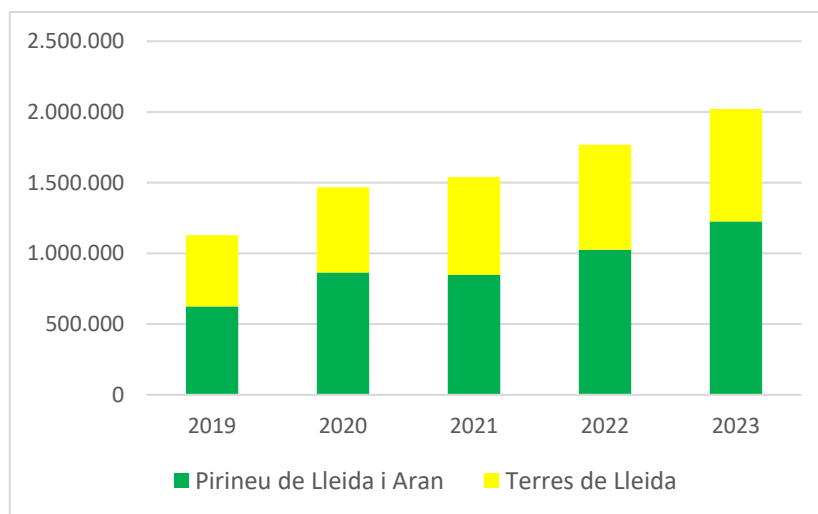

Figura 4. Distribució del nombre de turistes estrangers per àmbits geogràfics (2023)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

Figura 4. Evolució del nombre de turistes per àmbits geogràfics (2019-2023)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

Per reafirmar aquest predomini del Pirineu de Lleida i l'Aran sols cal observar el llistat de municipis de la demarcació de Lleida amb un major volum de turistes. On dels 10 primers municipis amb més turistes, tant sols 2 municipis pertanyen a la marca Terres de Lleida; Lleida, el municipi amb més turistes de la demarcació, al Segrià i Tàrrrega a l'Urgell.

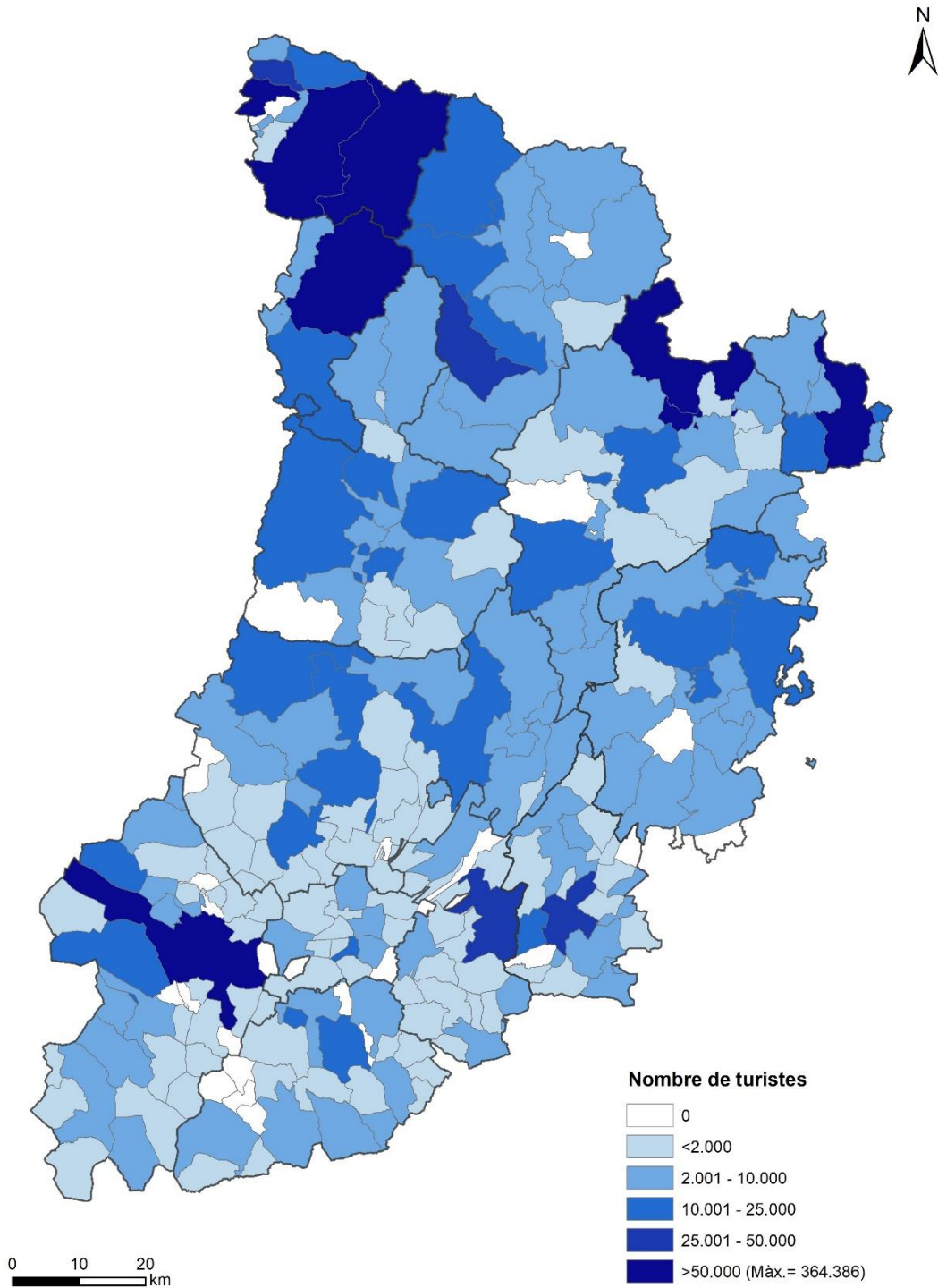
Taula 3. Municipis de la demarcació de Lleida amb un major volum de turistes (2023)

Núm.	Municipi	Comarca	Marca	Nombre de turistes
1	Lleida	Segrià	Terres de Lleida	364.386
2	Naut Aran	Aran	Pirineu de Lleida i Aran	160.435
3	Vielha e Mijaran	Aran	Pirineu de Lleida i Aran	132.777
4	Valls de Valira, Les	Alt Urgell	Pirineu de Lleida i Aran	108.509
5	Bellver de Cerdanya	Cerdanya	Pirineu de Lleida i Aran	94.886
6	Bossòst	Aran	Pirineu de Lleida i Aran	64.122
7	Seu d'Urgell, La	Alt Urgell	Pirineu de Lleida i Aran	59.539
8	Vall de Boí, La	Alta Ribagorça	Pirineu de Lleida i Aran	53.318
9	Tàrrrega	Urgell	Terres de Lleida	45.053
10	Les	Aran	Pirineu de Lleida i Aran	31.754

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

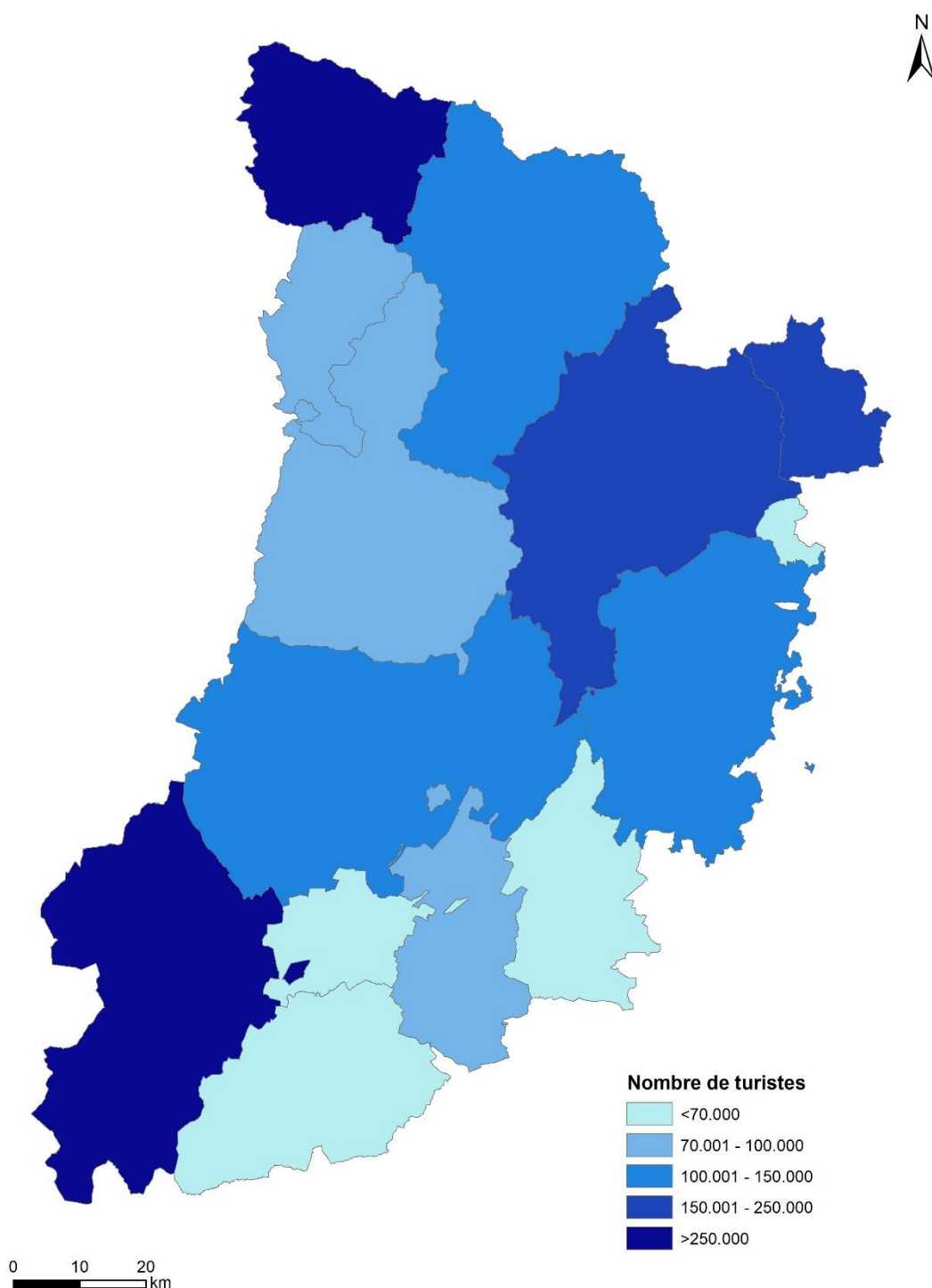
Els següents dos mapes ens permeten observar de forma més gràfica i espacial la diferència entre àrees i entre unes comarques i altres.

Mapa 2. Nombre de turistes per municipi a la demarcació de Lleida, 2023

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

Mapa 3. Nombre de turistes per comarca a la demarcació de Lleida, 2023

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

Un altre aspecte indicatiu del predomini turístic de les comarques del Pirineu i l'Aran en són els municipis que no han rebut turistes durant l'any 2023. I és que, segons l'estudi

experimental de volum de turistes de l'INE, aquest any 2023 hi ha hagut 25 municipis que no han rebut cap turista.

D'aquests 25 municipis 19 estan situats a les Terres de Lleida i els 6 restants queden repartits entre les diferents comarques que conformen la marca Pirineu de Lleida i Aran.

Taula 4. Municipis de la demarcació de Lleida sense turistes (2023)

Comarca	Municipis sense turistes	%
Alt Urgell	1	4,0
Alta Ribagorça	0	0,0
Berguedà (Gósol)	0	0,0
Cerdanya	0	0,0
Garrigues	6	24,0
Noguera	2	8,0
Pallars Jussà	1	4,0
Pallars Sobirà	1	4,0
Pla d'Urgell	2	8,0
Segarra	2	8,0
Segrià	6	24,0
Solsonès	2	8,0
Urgell	1	4,0
Val d'Aran	1	4,0
Pirineu de Lleida i Aran	6	24
Terres de Lleida	19	76
Total provincial	25	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

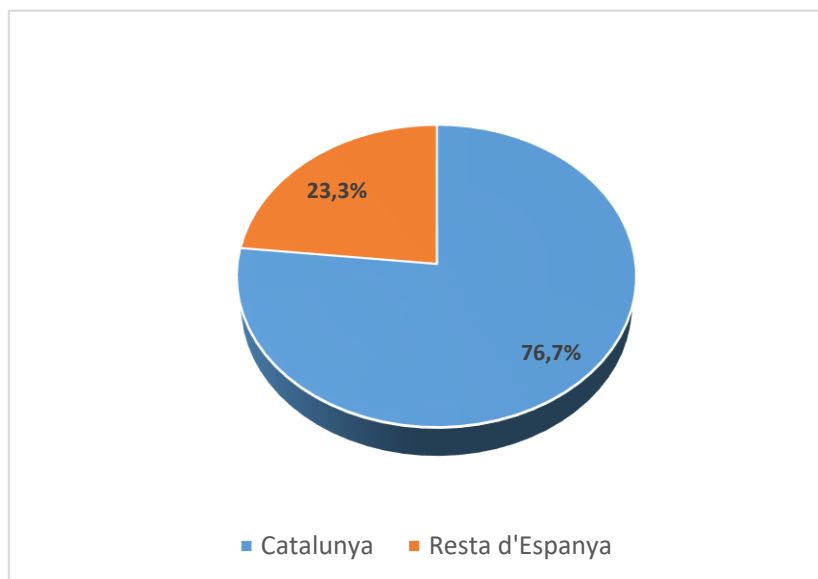
5. ORIGEN DELS TURISTES

5.1. El turisme nacional

Com s'ha indicat i s'ha pogut observar en el punt 4.1, en el conjunt de la demarcació de Lleida els turistes nacionals representen el gruix principal del volum de turistes, el 75% enfront del 25% de turistes estrangers. Aquesta dada reflecteix, no solament la preferència del turisme domèstic per la demarcació, la rellevància del turisme intern en el desenvolupament econòmic i cultural de la demarcació. La procedència del turisme nacional es converteix, per tant, en un aspecte crucial per comprendre els patrons de mobilitat i les preferències dels visitants per la demarcació de Lleida en aquests últims anys.

Dins del turisme domèstic, els catalans provinents de les províncies de Barcelona, Tarragona i Girona (en aquesta estadística experimental no és tenen en compte els turistes de la mateixa província) representen el volum de turistes més ampli amb gran diferència; més d'1 milió de turistes el 2023 que suposen pràcticament 77% del total de turistes nacionals

Figura 6. Pes del nombre de turistes segons la seva procedència a nivell nacional, 2023

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

5.1. El turisme provinent de Catalunya

D'aquest 76,7% de turistes catalans, la gran majoria procedeixen de la província de Barcelona; més d'1 milió que representen el 86,3%. La província de Tarragona aporta el 10% de turistes catalans i Girona tant sols el 3,3% restant. És de destacar el creixement que ha tingut la província de Barcelona, i és que aquest any 2023 hi ha hagut un 33% més de turistes que l'any 2020 (primer any de l'estudi experimental de l'INE amb dades del conjunt dels 12 mesos de l'any). També ha crescut el nombre de turistes provinents de Tarragona encara que de forma no tant destacada, un 15% respecte fa 4 anys. En canvi, la província de Girona ha tingut una evolució negativa i la xifra de turistes d'aquesta província escullen visitar la demarcació de Lleida ha anat disminuint al llarg d'aquests últims 4 anys; un 14% menys aquest any 2023 respecte l'any 2020.

Figura 6. Nombre de turistes de les províncies catalanes a la demarcació de Lleida, 2023

	Nombre de turistes	%
Barcelona	1.001.103	86,3
Girona	38.038	3,3
Tarragona	121.340	10,5
Total	1.160.481	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

Amb l'excepció de l'any 2020, marcat per les restriccions de mobilitat per la crisi sanitària de la COVID19, el volum de turistes catalans a la demarcació de Lleida no ha parat de créixer en els últims 5 anys. Amb una evolució constant que demostra l'atractiu de la demarcació com a opció de vacances i gaudi.

L'any 2020, es va registrar una marcada disminució del 32% en el nombre de turistes respecte a l'any anterior, cosa que coincideix amb l'impacte inicial de la pandèmia de COVID-19 i les mesures restrictives associades que van afectar negativament la indústria turística. Tot i això, a partir del 2021, s'observa una tendència positiva de recuperació, amb un augment del 13,7% en el nombre de turistes respecte a l'any anterior. Aquest creixement s'explica per menys restriccions de mobilitat i una major confiança per part dels viatgers per fer desplaçaments turístics.

Tot i que la taxa de creixement es redueix lleugerament al 2022, amb un augment del 5,7%, aquesta xifra encara reflecteix una continuïtat en la recuperació gradual del sector turístic. Aquesta tendència es consolida aquest 2023, amb un augment del 7,4%, indicant una consolidació en la recuperació del turisme després dels desafiaments als quals es va a ver d'enfrontar el sector turístic durant la pandèmia.

Si comparem les dades d'aquest últim any 2023 amb les del 2020, es registra un augment del 29% en el nombre de turistes procedents de les províncies catalanes cap a la demarcació de Lleida. Per tant, tot i la disminució inicial el 2020, aquesta xifra reflecteix una resiliència significativa del sector turístic i una capacitat de recuperació en el període posterior, destacant la importància de l'adaptació i la flexibilitat en la indústria turística davant d'esdeveniments disruptius.

Figura 6. Nombre de turistes de les províncies catalanes a la demarcació de Lleida, 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Barcelona	582.157	749.400	879.765	923.947	1.001.103
Girona	26.575	44.278	44.014	43.247	38.038
Tarragona	82.541	105.144	98.558	113.115	121.340
Total	693.292	900.842	1.024.358	1.082.331	1.162.504

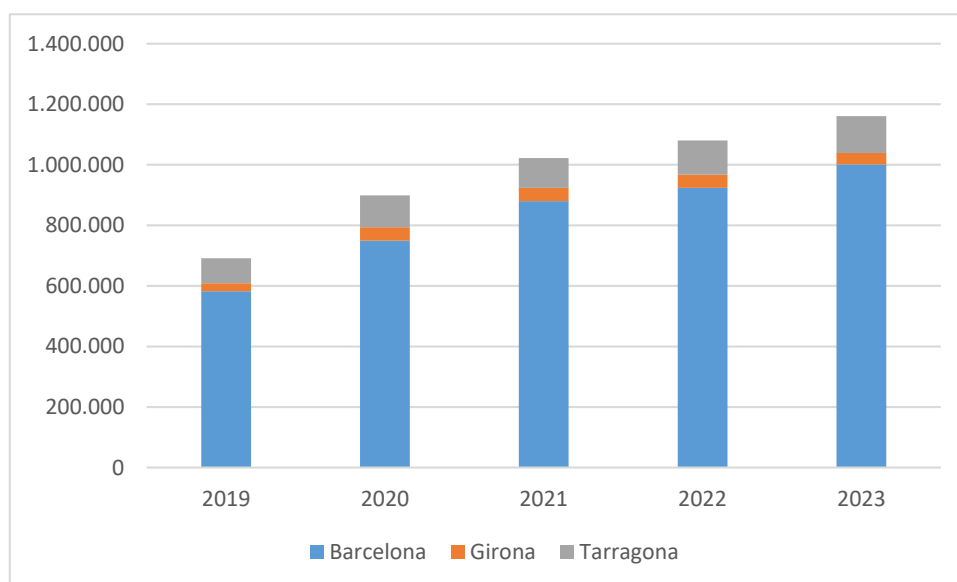
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

Figura 6. Variació percentual del nombre de turistes de les províncies catalanes a la demarcació de Lleida, 2019-2023

	2020 respecte 2019*	2021 respecte 2020	2022 respecte 2021	2023 respecte 2022	2023 respecte 2020
Barcelona	-33,7%	17,4%	5,0%	8,4%	33,6%
Girona	-6,8%	-0,6%	-1,7%	-12,0%	-14,1%
Tarragona	-32,1%	-6,3%	14,8%	7,3%	15,4%
Total	-32%	13,7%	5,7%	7,4%	29,0%

* El càlcul de la variació entre aquests dos anys s'ha fet amb les dades de juliol a desembre de 2019 i de juliol a desembre de 2020 ja que no es fins a partir de juliol de 2019 que hi ha dades de l'estudi experimental de l'INE.
 Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

Figura 6. Evolució del nombre de turistes de les províncies catalanes a la demarcació de Lleida, 2019-2023

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

5.2. El turisme provinent de la resta de l'estat

El turisme de la resta de comunitats autònomes han aportat a l'any 2023 un volum important de turistes a la demarcació de Lleida, més de 350.000 que suposen el 23% del turisme domèstic. És una xifra important però lluny del més d'1 milió de turistes provinents de Catalunya. Aquesta forta dependència del turisme català assenjala una oportunitat per diversificar el mercat turístic de la demarcació de Lleida i atraure més visitants de la resta de CCAA. És important aprofitar al màxim el potencial del turisme domèstic, que podria ser clau per al desenvolupament sostenible i el creixement continu del sector turístic de la demarcació.

Figura 6. Nombre de turistes per CCAA a la demarcació de Lleida, 2023

CCAA	2023	%
Comunitat de Madrid	123.313	34,9
Aragó	118.847	33,6
Comunitat Valenciana	38.504	10,9
País Basc	30.111	8,5
Andalusia	8.877	2,5
Castella i Lleó	5.472	1,5
Balears	5.410	1,5
Navarra	3.819	1,1
Astúries	3.624	1,0
Castella - la Manxa	3.494	1,0
Galícia	3.334	0,9
Múrcia	2.302	0,7
Illes Canàries	1.894	0,5
Cantàbria	1.811	0,5
La Rioja	1.639	0,5
Extremadura	785	0,2
TOTAL	353.236	100

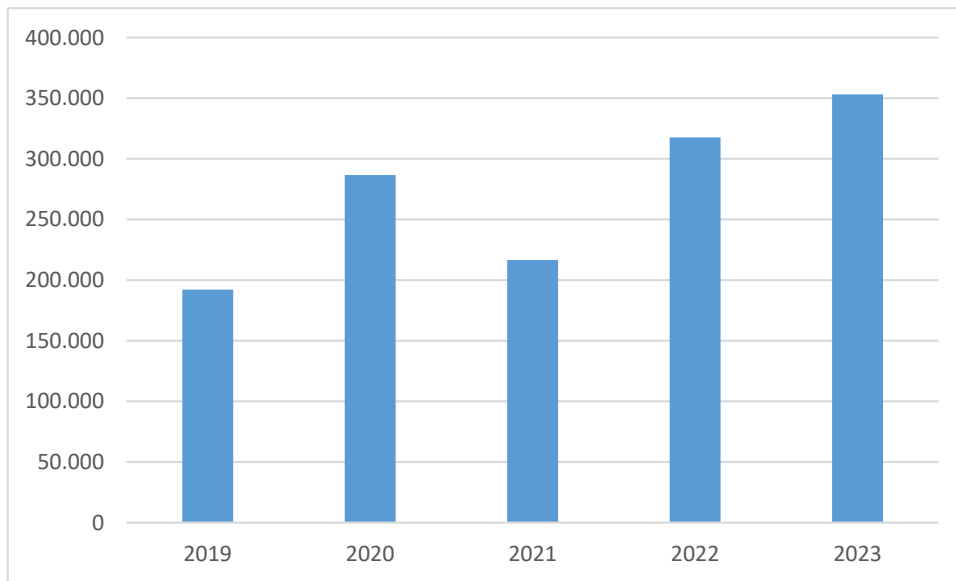
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Instituto Nacional de Estadística (INE).

El 88% dels turistes espanyols a la demarcació de Lleida provenen de 4 Comunitats Autònomes; Comunitat de Madrid, Aragó, Comunitat Valenciana i País Basc.

La Comunitat de Madrid i Aragó emergeixen com els dos principals contribuents al flux turístic cap a la demarcació de Lleida, representant el 34,9% i el 33,6% del total de turistes respectivament. Aquestes dues regions autonòmiques tenen un paper cabdal en el turisme entrant cap a la província de Lleida.

El País Valencià i el País Basc també juguen un paper significatiu en el volum de turistes a la demarcació de Lleida, contribuint amb el 10,9% i el 8,5% respectivament. La resta de comunitats autònomes com Andalusia, Castella i Lleó, Balears, Navarra, Astúries, Castella- la Manxa, Galícia, Múrcia, Canàries, Cantàbria i la Rioja, contribueixen de manera més modesta al volum de turistes, representant cadascuna entre el 0,5% i el 2,5% del total. De les comunitats autònomes que aporten turistes a la demarcació, Extremadura és la regió que contribueix amb la menor proporció de turistes, 785 turistes que han representant només el 0,2% del total de l'any 2023.

Figura 6. Evolució del nombre de turistes espanyols a la demarcació de Lleida, 2019-2023*

*Volum de turistes espanyols per any, no s'inclouen els turistes catalans.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Intel·litur i l'Institut Nacional de Estadística (INE).

